

krimi
příběhy

DEUTSCH FÜR DETEKTIVE

Kriminalgeschichten zum Selberlösen

Němčina pro
detektivy

Detektivní příběhy
s hádankou

Dvojjazyčná kniha
Vhodná pro školy i pro samouky

Karsten Rinas, Jiří Horák

MP3

Příběhy v němčině
namluvené rodilými mluvčími
ve dvou verzích: MONOLOG
a DRAMATIZACE

 PRESS

Karsten Rinas
Jiří Horák

Deutsch für Detektive

Kriminalgeschichten zum Selberlösen

Němčina pro detektivy

Detektivní příběhy s hádankou

Computer Press
Brno
2011

Deutsch für Detektive

Kriminalgeschichten zum Selberlösen

Němčina pro detektivy

Detektivní příběhy s hádankou

KARSTEN RINAS, JIŘÍ HORÁK

Computer Press, a.s., 2011. Dotisk prvního vydání.

Jazyková korektura: Jana Jeckelová

Ilustrace: Jan Šenkyřík

Ilustrace na obálce: Jan Šenkyřík

Vnitřní úprava: Petr Klíma

Sazba: Petr Klíma

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědná redaktorka: Julia Mamonova

Komentář na zadní straně obálky: Julia Mamonova

Technická spolupráce: Irena Rozvoralová

Technický redaktor: Martin Vlach

Produkce: Petr Baláš

CD nahráno: Studio 22

Německý hlas 1: Karsten Rinas

Německý hlas 2: Birgit Gunsenheimer

Německý hlas 3: Christian Neuhuber

Německý hlas 4: Marion Kögler

Režie a editace zvuku: Mario Buzzi

Hudební předěly: Mario Buzzi

Computer Press, a. s.,

Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: **800 555 513**

ISBN 978-80-251-2843-5

Prodejní kód: KEJ233

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3615. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Úvod

Detektivky s hádankou se těší v německy hovořících zemích velké oblibě. Existuje pro to asi více důvodů. Zejména čtenáře baví vžít se do role kriminalisty a vyřešit záhadný příběh. V detektivních příbězích s hádankami však můžeme spatřovat také jistou pedagogickou hodnotu; tento typ příběhů vychovává čtenáře k pečlivému a pozornému čtení a představuje zábavný mozkový trénink.

Autor, který v německém jazykovém prostoru slavil s takovými příběhy velké úspěchy, byl spisovatel Wolfgang ECKE (1927–1983). Jeho svazky povídek zaznamenaly zvláště v sedmdesátých a osmdesátých letech milionové náklady. (Ještě dnes se najde asi na každém bleším trhu v Německu několik jeho knih.)

Povídky Wolfganga ECKA byly přeloženy do nejrůznějších jazyků a dočkaly se převedení na rozhlasové adaptace. A protože ECKE své povídky vyprávěl stylisticky obratně, v dobré německé ‚každodenní řeči‘, jsou jeho texty používány pro výuku němčiny jako cizího jazyka.

Příběhy obsažené v této knížce nepocházejí od Wolfganga ECKA, ale jsou psány v jeho stylu a mají tak některé z jeho charakteristických rysů. Patří k tomu především většinou humoristické pojetí, s nímž také souvisí opakovaný výskyt ‚podivínů‘. Další typický rys je zřeknutí se brutality.

Doufáme, že příběhy této sbírky budou alespoň přibližně tak zábavné, jako ty od Wolfganga ECKA. Tyto texty však nemají jen pobavit, nýbrž i poskytnout učební materiál pro vyučování němčiny. Proto jsou v mnohém ohledu zpracovány didakticky:

- a) Ke každé povídce existuje český překlad, který je zrcadlově vytištěn: na levé straně je německý originál, na pravé straně odpovídající český text. Překlad má čistě pomocnou funkci: Má umožňovat pochopení německého textu a učinit ho průhledným. Proto je tento překlad co možná doslovný, často přímo ‚otrocký‘. Se stylistickými nedokonalostmi českého textu se vědomě počítá.
- b) Jak na levé, tak i na pravé straně knihy najdete jazykové poznámky, které se vztahují k německému textu. Zde se vysvětlují slova, obraty, ale i gramatické jevy.
- c) Ke každému příběhu jsou otázky k pochopení textu. Ty stojí buď na konci příběhu (povídky 1, 2, 4–7), nebo na konci každého oddílu (povídky 3 a 8). Také otázky mají paralelní český překlad. Návrhy na odpovědi na tyto otázky najdete na stranách 144 až 157.

- d) Každý příběh končí hádankovou otázkou. Jestliže máte potíže s odpovědí na tuto otázku, můžete konzultovat další nápovědu. Tyto nápovědy najdete na straně 158/159. Řešení hádankových otázek najdete na stranách 160 až 163.
- e) Součástí knihy jsou audionahrávky v německém jazyce, které zachycují každý příběh ve dvou verzích, a to ve verzi dramatizované, v níž vystupují hlasy několika mluvčích, a v poslechové verzi knihy, což je klasický poslech knihy namluven jedním mluvčím. Tyto nahrávky mají umožnit jednak uvolněné ‚konzumování‘ příběhu, především ale mají být pomocí pro ty, kteří chtějí trénovat německou výslovnost. Na procvičování německé výslovnosti bylo zaměřeno zpracování speciálního oddílu nahrávky, v němž na základě vybrané pasáže z povídek jsou ilustrovány výslovnostní zvláštnosti němčiny (strana 138 až 143).

Povídky 1 až 7 napsal Karsten Rinas; povídka 8 pochází od Jiřího Horáka.

Doufáme, že vám s těmito doplňky knihy usnadníme systematickou práci s našimi texty. Především ale doufáme, že vás četba těchto příběhů bude bavit. A snad budete pokračovat ve své detektivní činnosti i četbou povídek od Wolfganga ECKA. Chtěli bychom vás k tomu rozhodně povzbudit. Stojí to za to!

Karsten Rinas & Jiří Horák

1. Ein braver Bürger

Die Hamburger Polizeihauptmeisterin Stefanie Jeschke liebte ihre Heimatstadt – aber nicht immer. Heute war so ein Tag, den sie am liebsten aus dem Kalender gestrichen hätte. Seit den frühen Morgenstunden lag dichter Nebel über der Stadt. Auch jetzt noch, um 22.30 Uhr, betrug die Sichtweite kaum mehr als 30 Meter, so dass sie nur sehr langsam mit ihrem Dienstwagen zu dem Tatort fahren konnte, zu dem man sie soeben gerufen hatte. Hoffmannstraße 28. Einbruch in ein Handygeschäft.

Die Hoffmannstraße war eine Sackgasse von nur etwa zweihundert Metern Länge, und das Handygeschäft befand sich ziemlich genau in der Mitte. Als Stefanie Jeschke am Tatort eintraf, sah sie, dass ihr Kollege Frank Schreiner schneller gewesen war. Er stand bereits vor dem Geschäft, mit vier Männern, die er Frau Jeschke sogleich vorstellte. Zwei der Männer waren Angestellte eines Sicherheitsdienstes, die durch den automatisch ausgelösten Alarm zum Geschäft gerufen worden waren. Sie hatten umgehend die Polizei verständigt. Der dritte Mann war Rüdiger Francke, der Besitzer des Geschäfts. Er war bleich und paffte nervös seine Zigarette. Der vierte Mann war ein sympathisch wirkender älterer Herr namens Roland Breuer. Er hatte sich als Zeuge zur Verfügung gestellt.

»Das ist sehr hilfreich, dass Sie sich gleich an uns gewandt haben«, sagte Frau Jeschke lobend zu Herrn Breuer. »Könnten Sie mir bitte erzählen, was Sie beobachtet haben?«

»Sehr gerne«, entgegnete Herr Breuer. »Ich wohne hier ganz in der Nähe in der Reutergasse. Um 10 Uhr abends bin ich wie üblich noch einmal hinaus gegangen, um einen kurzen Abendspaziergang zu machen. Das tue ich regelmäßig. Ich kann dann besser einschlafen. Wissen Sie, in meinem Alter ist das mit dem Schlafen nicht mehr so einfach.« Herr Breuer wurde etwas verschämt und geriet ins Stocken, doch Frau Jeschke sah ihn aufmunternd an, so dass er seinen Bericht fortsetzte:

- ✦ *Auch jetzt noch ... betrug die Sichtweite kaum mehr als 30 Meter.* – Typická formulace pro oficiální dopravní hlášení: ‚Die Sichtweite beträgt X Meter.‘ – Viditelnost je na x metrů.
- ✦ *Als Stefanie Jeschke dort Tatort eintraf, sah sie, dass ihr Kollege Frank Schreiner schneller gewesen war.* – Protože rychlé jednání Schreinerovo předcházelo příchodu paní Jeschkové, je zde použito plusquamperfekta.

1. Řádný občan

Hamburská vrchní strážmistryně Stefanie Jeschkeová milovala své rodné město, ale ne vždy. Dnes byl takový den, který by byla nejraději vyškrtla z kalendáře. Od časných ranních hodin ležela nad městem hustá mlha. I teď ve 22.30 byla viditelnost sotva na 30 metrů, takže mohla jet svým služebním autem jen velmi pomalu k místu činu, ke kterému ji právě zavolali. Hoffmannova ulice 28. Vloupání do obchodu s mobilními telefony.

Hoffmannova ulice byla slepá ulička, která byla asi jen dvě stě metrů dlouhá, a obchod s mobily byl téměř přesně v jejím středu. Když paní Jeschkeová dorazila na místo činu, viděla, že její kolega Frank Schreiner byl rychlejší. Stál již před obchodem se čtyřmi muži, kterým paní Jeschkeovou hned představil. Dva z mužů byli zaměstnanci bezpečnostní služby, kteří byli do obchodu přivoláni automaticky vyvolaným poplachem. Obratem uvědomili policii. Třetí muž byl Rüdiger Francke, majitel obchodu. Byl bledý a nervózně kouřil cigaretu. Čtvrtý muž byl sympaticky působící starší pán jménem Roland Breuer. Nabídl se k dispozici jako svědek.

»Moc nám to pomůže, že jste se hned na nás obrátil,« řekla pochvalně paní Jeschkeová panu Breuerovi. »Mohl byste mi prosím vyprávět, co jste zpozoroval?«

»Velmi rád,« odvětil pan Breuer. »Bydlím docela blízko odsud, v Reuterově ulici. V 10 hodin večer jsem si vyrazil jako obvykle ještě jednou ven, abych si zašel na krátkou večerní procházku. To dělávám pravidelně. Mohu pak lépe usnout. Víte, v mém věku už to není se spaním tak jednoduché.« Pan Breuer se trochu zastyděl a zarazil se, ale paní Jeschkeová se na něj podívala povzbudivě, takže ve své zprávě pokračoval:

- ✦ *Sie hatten umgehend die Polizei verständigt.* – Typická ‚kriminalistická‘ formulace, která se také objevuje v novinových zprávách.
- ✦ *In meinem Alter ist das mit dem Schlafen nicht mehr so einfach.* – ‚Mit etwas ist das nicht so einfach‘ – ‚S něčím to není tak jednoduché‘ je v němčině docela běžný konstrukční vzor:
- ✦ *Mit dem Aufräumen / mit der Reparatur ist das nicht so einfach.* – S úklidem / s opravou to není tak jednoduché.

»Wenn ich meinen Spaziergang absolviere, gehe ich auch immer die Hoffmannstraße auf und ab. Ich befand mich gerade am Ende dieser Straße und wollte den Rückweg antreten, als ich plötzlich einen Alarm losheulen höre. Ein paar Sekunden darauf sehe ich zwei Männer aus dem Handygeschäft stürmen. Sie springen in einen dunkelgrünen Mazda mit Hamburger Kennzeichen und rasen davon. Zwei oder drei Minuten später sind diese beiden Herren eingetroffen.« Er wies freundlich lächelnd auf die beiden Herren vom Sicherheitsdienst. »Bei denen habe ich mich dann gemeldet. Die beiden Einbrecher habe ich in der Eile nicht genau betrachten können. Doch soviel weiß ich: Der eine war klein und trug eine rote Lederjacke, der andere war groß und schwerfällig. Er trug nur ein graues T-Shirt mit einer Aufschrift.«

»Haben Sie sonst noch etwas beobachtet?«, fragte Frau Jeschke.

»Nein. Das wäre alles.«

»Und Sie sind sicher, dass sich alles so zugetragen hat, wie Sie es berichtet haben?«

»Aber natürlich. Ich weiß doch, was ich gesehen habe!«

»Danke sehr. Sie sind ja wirklich ein braver Bürger«, sagte Frau Jeschke ironisch. »Dann schlage ich vor, dass mein Kollege Schreiner Sie jetzt gleich auf unsere Wache bringt.«

»Wie bitte?«, rief Herr Breuer.

»Sie haben ganz richtig gehört. Wir werden uns etwas eingehender über Ihre Aussage unterhalten müssen. Mir ist nicht klar, ob Sie sich nur wichtig machen oder uns mit Ihrer Aussage gezielt irreführen wollten. Decken Sie vielleicht jemanden? Nun ja, das werden wir bald herausfinden.«

◆ *Ich befand mich gerade am Ende dieser Straße und wollte den Rückweg antreten, als ich plötzlich einen Alarm losheulen höre.* – Střídání časů v této větě je typické pro živé vyprávění: Překvapující zážitek (navíc označený adverbium *plötzlich*) je líčen v přítomném čase.

◆ *Ich weiß doch, was ich gesehen habe!* – Částicí *doch* podtrhává mluvčí jednak to, že jeho výpověď odmítá předcházející pochybnost, a jednak to, že jeho výpověď je samozřejmá nebo evidentní.

»Když vykonávám svou procházku, vede moje trasa také Hoffmannovou ulicí tam a zpět. Byl jsem právě na jejím konci a hodlal se vrátit, když náhle slyším houkat poplach. Několik vteřin nato vidím dva muže vyrazit z obchodu s mobilními telefony. Skočí do tmavozelené mazdy s hamburskou poznávací značkou a vyrazí odtud. O dvě nebo tři minuty později dorazili tito dva pánové.« Ukázal s přátelským úsměvem na oba pány z bezpečnostní služby. »Jim jsem se pak přihlásil. Moc dobře jsem si ty dva lupiče nemohl v tom spěchu prohlédnout. Ale tolik vím: ten jeden byl malý a měl červenou koženou vestu, druhý byl vysoký a nemotorný. Měl jen šedé tričko s nápisem.«

»Ještě něco jste zpozoroval?« otázala se paní Jeschkeová.

»Ne, to by bylo vše.«

»A vy jste si jist, že se všechno přihodilo tak, jak jste to vyprávěl?«

»Ale ovšem. Vím přece, co jsem viděl!«

»Velmi děkuji. Jste vskutku řádný občan,« řekla paní Jeschkeová ironicky. »Navrhují tedy, aby vás můj kolega Schreiner dopravil hned teď na naši stanici.«

»Jak prosím?« zvolal pan Breuer.

»Slyšel jste naprosto správně. Budeme se muset trochu podrobněji pobavit o vaší výpovědi. Není mi jasné, zda jste se chtěl dělat jen důležitým, nebo zda jste nás chtěl svou výpovědí cíleně zmást. Kryjete snad někoho? Nu ano, to brzy zjistíme.«

- ✦ *ein braver Bürger* – ustálený obrat v němčině, který označuje řádného občana; často se používá ironicky (jako v tomto případě)
- ✦ *Mir ist nicht klar, ob Sie sich nur wichtig machen oder uns mit Ihrer Aussage gezielt irreführen wollten.* – *sich wichtig machen* – ‚dělat se důležitým‘ – je idiomatický obrat s významem, ‚udělat něco, aby se zdůraznil vlastní význam‘. *Irreführen* – klamat je také právnícký pojem; hovoří se zde o ‚Irreführung der Behörden‘ – ‚klamání úřadů‘.

Frank Schreiner gehorchte seiner Vorgesetzten und brachte den alten Herrn zur Dienststelle, obwohl es ihm nicht anders ging als den beiden Männern vom Sicherheitsdienst: Er hatte keine Ahnung, warum Stefanie Jeschke Herrn Breuer verdächtigte.

Textverstehen

1. Warum missfiel Frau Jeschke der Tag, an dem diese Geschichte spielt?
2. Welches Verbrechen wird in dieser Geschichte untersucht?
3. Wer hat vor den Polizisten den Tatort besichtigt?
4. Was erfährt man über Herrn Breuer? Versuchen Sie alle Informationen über ihn zusammenzufassen.
5. Warum lässt Frau Jeschke Herrn Breuer auf die Wache bringen?
6. Wie ist das Dienstverhältnis von Stefanie Jeschke und Frank Schreiner?

Rätselfrage zum Text:

Befinden Sie sich in einer günstigeren Lage als Frank Schreiner und die Herren vom Sicherheitsdienst? Wissen Sie, warum Frau Jeschke die Wahrheit von Breuers Zeugenaussage bezweifelt?

✦ *Warum lässt Frau Jeschke Herrn Breuer auf die Wache bringen?* – Sloveso *lassen se dá používat* v různých významech:

- a) ‚někomu něco dovolit‘: *Er ließ ihn auf die Party gehen.* – Dovolil mu jít na večírek.
- b) ‚zařídít, aby se s někým něco stalo‘: *Er ließ ihn wegbringen.* – Nechal ho odvézt.

V otázce 5. se jedná o způsob užití b).

Frank Schreiner poslechl svou nadřízenou a dovezl starého pána do služebny, ačkoliv byl na tom úplně stejně jako oba muži z bezpečnostní služby: Neměl tušení, proč Stefanie Jeschkeová podezírala pana Breuera.

Porozumění textu

1. Proč se nelíbil paní Jeschkeové den, v němž se odehrává tento příběh?
2. Jaký zločin je v tomto příběhu vyšetřován?
3. Kdo prohlédl místo zločinu dříve než policisté?
4. Co se dovídáme o panu Breuerovi? Zkuste o něm shrnout všechny informace.
5. Proč nechává paní Jeschkeová odvézt pana Breuera na stanici?
6. Jaký je služební poměr Stefanie Jeschkeové a Franka Schreinerera?

Hádanka k textu:

Jste na tom lépe než Frank Schreiner a pánové z bezpečnostní služby? Víte, proč paní Jeschkeová zpochybňuje pravdivost svědecké výpovědi pana Breuera?

- ✦ *Befinden Sie sich in einer günstigeren Lage als Frank Schreiner und die Herren vom Sicherheitsdienst?* – Pevný obrat v němčině: ‚sich in einer guten/schlechten/günstigen/ungünstigen Lage befinden‘ – nacházet se v dobré/špatné/příznivé/nepříznivé situaci.

2. Der Krieg in der Sautergasse 11

Wachtmeister Schnalle ging langsam und missmutig über den Korridor seiner Dienststelle. Er war auf dem Weg in sein Büro mit der Nummer 184. Vor wenigen Minuten hatte ihn sein Kollege Georg Kranz schmunzelnd darüber informiert, dass dort ein gewisser Herr Stiepeke auf ihn warte, um ein ‚Schwerverbrechen‘ zur Anzeige zu bringen. Und Kranz hatte ihm auch lachend erklärt, um welches Delikt es sich handelte. Eben deshalb verspürte Schnalle nun auch nicht die geringste Lust, sich mit diesem Herrn Stiepeke zu unterhalten. Es ist doch manchmal einfach nicht zu glauben, mit was für dummen Lappalien die Leute zur Polizei gelaufen kommen!

Herr Stiepeke, ein bulliger kahlköpfiger Mann von etwa 60 Jahren, stand am Bürofenster und wirkte sehr erregt. Als Schnalle eintrat, grüßte er diesen nicht einmal, sondern lief ihm entgegen und polterte los: »Herr Wachtmeister, Sie müssen etwas tun! So kann das nicht weitergehen!«

»Erst einmal Guten Tag«, erwiderte Schnalle mürrisch und setzte sich an seinen Schreibtisch. »Mein Kollege hat mich bereits über den Vorfall informiert. Halten Sie es wirklich für angemessen, deswegen die Polizei einzuschalten?«

»Was soll die Frage?!« Stiepeke ging weiter auf Schnalle zu und bäumte sich wie ein strenger Lehrer über diesem auf. »Ist Sachbeschädigung etwa keine Angelegenheit für die Polizei?!«

»Soweit ich informiert bin, wurde hier nichts beschädigt, sondern beschmutzt. Und der Schmutz ließ sich wohl auch leicht entfernen.«

»Aber es handelte sich um böswillige Beschmutzung!!«

✦ ... *ging langsam und missmutig* ... – V němčině se mohou adjektiva používat často jako adverbia. Přitom jsou neohebná:

ein langsames Auto (adjektivum) – pomalé auto vs. *das Auto fuhr langsam* (adverbium) – auto jelo pomalu

ein missmutiger Mensch (adjektivum) – nevrlý člověk vs. *missmutig betrat er den Raum* (adverbium) – nevrle vstoupil do místnosti

Synonymní výraz pro *missmutig* je *schlecht gelaunt* – špatně naladěn

✦ *Vor wenigen Minuten hatte ihn sein Kollege ... informiert...* – Plusquamperfektum se používá, aby se popsalo jednání, které předchází jednání vyjádřeném v préteritu (srov. str. 6). Zde předchází děj informování před cestou do kanceláře.

2. Válka v Sautergasse 11

Strážmistr Schnalle šel pomalu a nevrle chodbou své služebny. Byl na cestě do své kanceláře číslo 184. Před několika minutami ho informoval s úsměvem jeho kolega Georg Kranz o tom, že tam na něj čeká jistý pan Stiepeke, aby oznámil ‚těžký zločin‘. A Kranz mu také se smíchem vysvětlil, o jaký delikt se jedná. Právě proto nyní nepocíťoval Schnalle ani nejmenší chuť se s tímto panem Stiepekem bavit. Často je prostě k neuvěření, s jak hloupými lapáliemi běhají lidé na policii!

Pan Stiepeke, zavalitý holohlavý muž, asi šedesátiletý, stál u kancelářského okénka a působil velmi vzrušeně. Když Schnalle vešel, ani ho nepozdravil, nýbrž mu běžel vstříc a hned začal láteřit: »Pane strážmistr, musíte něco dělat! Tak to nemůže jít dál!«

»Napřed dobrý den,« odvětil Schnalle nevrle a posadil se ke svému psacímu stolu. »Můj kolega mne už o vašem případu informoval. Považujete skutečně za přiměřené zapojovat kvůli tomu policii?«

»Co je to za otázku?!« Stiepeke přistoupil blíže k Schnallemu a vztyčil se nad ním jako přísný učitel. »Není snad poškození věci záležitostí policie?!«

»Pokud jsem informován, nebylo zde nic poškozeno, nýbrž pošpiněno. A špína se snad dala lehce odstranit.«

»Ale jednalo se o zlovolné pošpinění!!«

- ✦ *verspürte Schnalle nun auch nicht die geringste Lust* – velmi spisovná formulace. Také je možné říci: *hatte Schnalle überhaupt keine Lust* – Schnalle vůbec neměl chuť.
- ✦ *sondern lief ihm entgegen und polterte los* – *lospoltern* je sloveso s odlučitelnou předponou o s významem ‚laut schimpfen‘ – hlasitě nadávat.
- ✦ *Ist Sachbeschädigung etwa keine Angelegenheit für die Polizei?!* – Částice *etwa* zde odpovídá české částici *snad* a dává otázce ráz zaujatosti: Mluvčí očekává na svou otázku pozitivní odpověď.

»Böswillige Beschmutzung«, wiederholte Schnalle amüsiert. Diese Formulierung klang nicht schlecht, aber zur juristischen Fachsprache dürfte sie wohl nicht gehören. »Und was soll ich jetzt Ihrer Meinung nach unternehmen?«

»Muss ich Ihnen Ihre Arbeit erklären?«, rief Herr Stiepeke verärgert. »Sie sollen sich zum Tatort begeben, Spuren sicherstellen und den Täter ermitteln!«

»Und vielleicht auch noch eine Sonderkommission einrichten?«, fragte Schnalle mit bitterem Lächeln.

»Wenn Sie weiter in diesem Ton mit mir reden, werde ich mich beschweren!«, rief Herr Stiepeke empört.

»Das ist nicht nötig.« Schnalle hatte erkannt, dass Stiepeke ein streitbarer Mann war, der leicht für Unannehmlichkeiten sorgen konnte. »Also gut«, stöhnte der Wachtmeister. »Dann wollen wir uns mal zum Tatort begeben. Wir fahren mit dem Dienstwagen dorthin.«

Sie fuhren zu dem Haus, in dem Herr Stiepeke wohnte, Sautergasse 11. Während der Fahrt informierte Stiepeke den Wachtmeister über die dortigen Bedingungen:

»Unser Haus ist ein älteres Gebäude aus den 30er Jahren, aber in gutem Zustand. Dort wohnen fünf Parteien. Noch vor etwa zehn Jahren blickten alle Leute in den Nachbarhäusern neidisch auf unsere Haus-Gemeinschaft. Unsere fünf Familien lebten in schönster Eintracht zusammen. Fast jeden Abend trafen wir uns im Garten oder im Gemeinschaftskeller, tranken zusammen Bier, grillten oder spielten Karten.«

Herr Stiepeke seufzte bei dem Gedanken an diese friedvolle Zeit, dann verfinsterte sich sein Blick:

✦ *Zur juristischen Fachsprache dürfte sie wohl nicht gehören.* – Modální sloveso *dürfen* se používá často tehdy, když je někomu dáváno svolení:

Du darfst heute länger draußen bleiben. – Smíš dnes zůstat venku déle.

Dürfen (ve tvaru konjunktivu) se však používá také, má-li se naznačit hodnocení jako pravděpodobné, ale nikoliv jisté:

Das dürfte Klaus geschrieben haben.

≈ *Wahrscheinlich hat das Klaus geschrieben.* – Pravděpodobně to psal Klaus.

Tak je také třeba tomuto slovesu ve výše uvedené větě rozumět: ‚Wahrscheinlich/Vermutlich gehört dieser Ausdruck nicht zur juristischen Fachsprache.‘ (V tomto případě působí opatrný způsob vyjádření i ironicky.)

»Zlovolné pošpinění,« pobaveně opakoval Schnalle. Tato formulace nezněla špatně, ale k právníckému odbornému jazyku asi nepatřila. »A co mám nyní podle vašeho mínění podniknout?«

»Mám vám vysvětlovat vaši práci?« zvolal pan Stiepké zlostně. »Máte se vydat na místo činu, zajistit stopy a zjít pachatele!«

»A zřídít snad ještě také zvláštní komisi?« zeptal se Schnalle s hořkým úsměvem.

»Budete-li se mnou nadále mluvit tímto tónem, budu si stěžovat!« zvolal rozhořčeně pan Stiepké.

»To nebude potřeba.« Schnalle poznal, že Stiepké je svárlivý člověk, který se snadno může postarat o nepříjemnosti. »Tak dobrá,« povzdychl si strážmistr. »Tak se vydáme na místo činu. Pojedeme tam služebním vozem.«

Jeli k domu, ve kterém bydlel pan Stiepké, Sautergasse 11. Během jízdy informoval Stiepké strážmistra o tamějších podmínkách:

»Náš dům je starší budova z třicátých let, ale v dobrém stavu. Bydlí tam pět partají. Ještě asi před deseti lety vzhlíželi všichni lidé ze sousedních domů se závisí na naše domovní společenství. Našich pět rodin žilo v nejkrásnější shodě. Skoro každý večer jsme se setkávali na zahradě nebo ve společenském sklípku, popíjeli jsme společně pivo, grilovali nebo hráli karty.«

Pan Stiepké si povzdychl při vzpomínce na tuto poklidnou dobu, pak se jeho pohled zachmuřil:

✦ *Dann wollen wir uns mal zum Tatort begeben.* – Sloveso *wollen* se občas používá tehdy, když chce mluvčí pro sebe a pro jiné (= wir) naznačit nějakou činnost; vyzývá tedy jakoby sám sebe (i druhé):

Dann wollen wir mal schauen. – Pak se tedy podíváme.

Dann wollen wir mal mit der Arbeit anfangen. – Pak tedy začneme s tou prací.

Typický vzor je: *Dann wollen wir mal...*

✦ *noch vor etwa zehn Jahren* – Místo *etwa* by zde mohlo být použito *ungefähr* nebo *zirka*:

noch vor ungefähr zehn Jahren / noch vor zirka/circa/ca. zehn Jahren – ještě asi před deseti lety

»Aber dann schaffte sich Frau Moosblum so einen dämlichen Köter an, einen hässlichen grauen Pudel. Und sie ließ ihn jeden Tag in unserem Gemeinschaftsgarten herumstreunen. Natürlich pinkelte er auch auf die Gemüsebeete in unserem Garten. Vor allem die Fischers und Frau Nitschke haben sich tierisch darüber aufgeregt. Und bald schon kam es zum ersten großen Krach. Die Nitschke kramte sogar so ein altes Luftgewehr von ihrem verstorbenen Mann aus dem Schrank und fing an, auf den Hund im Garten zu schießen. Im Jahr darauf zogen die Fischers aus. In deren Wohnung zogen die Krügers, ein junges Ehepaar mit einem kleinen Kind. Noch in demselben Jahr stellten sie auf dem Gemeinschaftsrasen eine Pergola auf und errichteten um diese einen Bambuszaun. Das empfanden natürlich alle als eine Frechheit, aber am meisten waren die Sawatzkis erbost. Herr Sawatzki hat dem Krüger ordentlich die Meinung gesagt, und schon war der nächste Krach da. Dann war da noch die Sache mit dem verschwundenen Rasentrimmer und dann noch der Streit um die Fassadenerneuerung... Ich will es kurz machen: Mittlerweile sind alle fünf Parteien untereinander zerstritten. Von allen Bewohnern unseres Hauses grüßt mich nur noch Frau Nitschke; aber auch mit der habe ich schon lange kein persönliches Wort mehr gewechselt. Wissen Sie, ich bin ein friedliebender Mensch, aber wenn man mir auf die Füße tritt, dann kann ich mich auch wehren!«

Wachtmeister Schnalle überlegte, ob er Herrn Stiepke grüßen würde, wenn er sein Nachbar wäre. Aber dann besann er sich darauf, dass er als Beamter neutral sein müsse, und brach diesen Gedankengang ab.

Als sie in der Sautergasse 11 angekommen waren, führte Stiepke den Wachtmeister gleich in den Garten und begann seine Ausführungen zu den Vorfällen:

- ✦ *so einen dämlichen Köter* – *dämlich* je hovorové znehodnocující adjektivum a synonymum s *dumm* – hloupý. *Köter* je pejorativní označení pro psa – *psisko*, *čokl*.
- ✦ *Und sie ließ ihn jeden Tag in unserem Gemeinschaftsgarten herumstreunen.* – *Streunen* znamená ‚běhat bez cíle, pobíhat‘.
- ✦ *Die Fischers und Frau Nitschke haben sich tierisch darüber aufgeregt.* – *tierisch* je hovorová stupňovací částice s významem ‚sehr‘ (velmi/velice). Stejný význam (ale stylisticky neutrálnější) má tedy:
Sie haben sich sehr darüber aufgeregt. – Velice se nad tím rozčilovali.

»Ale pak si opatřila paní Moosblumová takové debilní psisko, ošklivého šedého pudla. A nechala ho každý den potulovat se po naší společné zahradě. Čural samozřejmě na zeleninové záhony na naší zahradě. Především Fischerovi a paní Nitschkeová se nad tím strašlivě rozčilovali. A brzdy došlo na první velký kravál. Nitschkeová vyhrabala dokonce ze skříně takovou starou vzduchovku po svém zemřelém manželovi a začala po psovi na zahradě střílet. Rok nato se odstěhovali Fischerovi. Do jejich bytu se nastěhovali Krügerovi, mladí manželé s malým dítětem. Ještě v tomtéž roce si postavili na společném trávníku pergolu a kolem ní si pořídili bambusový plot. To ovšem pociťovali všichni jako drzost, ale nejvíce byli rozezleni Sawatzkiovi. Pan Sawatzki řekl řádně Krügerovi své mínění a již byl tady další kravál. Pak tu byla ještě ta záležitost se zmizelou sekačkou na trávu a pak ještě spor o obnovu fasády... Zkrátím to: Mezitím se všech pět partají navzájem rozhádalo. Ze všech obyvatel našeho domu mě zdraví už jenom paní Nitschkeová; ale ani s ní jsem už dlouho nepromluvil nějaké osobnější slovo. Víte, já jsem mírumilovný člověk, ale když mi někdo šlape na nohy, pak se dovedu taky bránit!«

Strážmistr Schnalle přemýšlel, zda by pana Stiepekeho zdravil, kdyby byl jeho soused. Ale pak si uvědomil, že jako úředník musí být neutrální, a tento myšlenkový pochod přerušil.

Když dorazili do Sautergasse 11, zavedl Stiepeke strážmistra hned do zahrady a začal své líčení případů:

- ✦ *Die Nitschke kramte ein altes Luftgewehr aus dem Schrank.* – *Die Nitschke* znamená *Frau Nitschke*. Ovšem použití s určitým členem působí poněkud nelaskavě.
- ✦ *die Fischers; die Krügers; die Sawatzkis* – Tvar plurálu příjmení označuje celou rodinu. *Die Fischers* znamená tedy: rodina Fischerova / Fischerovi.
- ✦ *Wenn man mir auf die Füße tritt, dann kann ich mich auch wehren!* – Idiomatický obrat ‚jemandem auf die Füße treten‘ znamená ‚jemanden belästigen‘ – někoho obtěžovat; český idiom: ‚někomu šlápnout na kuří oko‘.

»Sehen Sie: Da stehen sie. Jetzt ist alles in Ordnung, aber Sie können sich gar nicht vorstellen, wieviel Ärger ich in der letzten Zeit hatte! Vor etwa drei Wochen ging es los. Als ich eines Morgens in den Garten kam, lagen drei von ihnen auf dem Rücken. Damals habe ich noch keinen Verdacht geschöpft. Ich dachte, der Wind hätte sie umgeschmissen, obwohl sie eigentlich recht schwer sind. Also habe ich sie wieder hingestellt und nichts weiter unternommen. Aber schon ein paar Tage später waren zwei von ihnen mit Matsch beschmiert, und zwar der da mit der Laterne und der da vorne mit der Schaufel. Auch da habe ich aber noch an ein Versehen geglaubt. In der Woche darauf fand ich aber einen auf dem Kopf stehend vor. Seine Mütze steckte in der Erde! Das kann ja wohl kaum der Wind verursacht haben! Und gestern hat es mir dann wirklich gereicht: Alle sechs waren über und über mit Ketchup beschmiert! So eine Sauerei! Zwei Stunden habe ich gebraucht, um die wieder sauber zu kriegen!«

Herrn Stiepkes Stimme bebte vor Zorn, Wachtmeister Schnalle hingegen hatte erhebliche Mühe, sich ein Grinsen zu verkneifen. Mit nahezu übermenschlicher Anstrengung gelang es ihm, behördlich ernst auszusehen. Und er schaffte es sogar, Anteilnahme zu heucheln:

»Das ist wirklich bedauerlich, denn die waren ja bestimmt nicht billig.«

Zu Schnalles Überraschung wurde Herr Stiepe nun etwas verlegen:

»Na ja, sehr teuer waren die nicht. Ich habe sie einmal auf einem Ausflug nach Tschechien gekauft. Gleich hinter der Grenze auf so einem Asienmarkt.«

Schnalle hatte nun noch größere Mühe, nicht laut loszulachen. Er überwand sich jedoch und versprach Herrn Stiepe, bei allen Parteien des Hauses vorstellig zu werden und umgehend weitere Ermittlungen über den Vorfall anzustellen.

✦ *Vor etwa drei Wochen ging es los.* – ‚Etwas geht los‘ znamená ‚něco začíná‘. Alternativně by se mohlo formulovat: *Vor etwa/zirka drei Wochen fing es an.*

✦ *Ich dachte, der Wind hätte sie umgeschmissen.* – Konjunktiv ve vedlejší větě signalizuje, že se jedná o dřívější domněnku pana Stiepkého, která je označena jen jako hypotetická.

Sloveso *schmeißen*, popř. *umschmeißen*, je hovorové. Nadneseněji by znělo: *der Wind hätte sie umgeworfen/umgestürzt.* – ...že ji snad vítr převrhnul, převrátil.

»Vidíte, tady stojí. Nyní je vše v pořádku, ale ani si nedovedete představit, kolik zlobení jsem měl poslední době. Asi před třemi týdny to začalo. Když jsem jednoho rána přišel do zahrady, leželi tři z nich na zádech. Tehdy jsem ještě nepojal žádné podezření. Myslel jsem, že je převrátil vítr, ačkoliv jsou vlastně docela těžcí. Tedy jsem je postavil zase na místo a nic dále nepodnikal. Ale již o několik dní později byli dva z nich pomazaní blátem, a sice tady ten s tou lucerničkou a ten s tou lopatou. Ale i tehdy jsem věřil v nějaké nedopatření. Týden nato jsem ale našel jednoho postaveného na hlavu. Jeho čepice vězela v zemi. To snad sotva mohl způsobit vítr! A včera jsem toho měl opravdu dost: Všech šest bylo zcela pomazáno kečupem! Takové svinstvo! Dvě hodiny jsem potřeboval na to, abych je očistil!«

Hlas pana Stiepkého se chvěl hněvem, strážmistr Schnalle musel naopak vynakládat značnou námahu, aby potlačil smích. Téměř s nadlidskou námahou se mu podařilo, aby vypadal úředně vážný. A dokonce se mu podařilo předstírat účast:

»To je ovšem politováníhodné, neboť jistě nebyli levní.«

K překvapení Schnalleho se pan Stiepké dostal trochu do rozpaků:

»No, víte, příliš drazí nebyli. Koupil jsem je na jednom výletě do Česka. Hned za hranicemi na takovém asijském trhu.«

Schnallemu dalo teď ještě větší námahu, aby se hlasitě nezasmál. Překonal se však a slíbil panu Stiepkemu, že se poptá u všech nájemníků a obratem podnikne další zjištění o případu.

✦ *In der Woche darauf fand ich aber einen auf dem Kopf stehend vor.* – Sloveso *vorfinden* znamená ‚entdecken‘ – odhalit. S *vorfinden* se často spojuje participiální konstrukce, která ukazuje, v jakém stavu se nalezená věc nacházela:

Ich fand einen auf dem Kopf stehend vor. ≈ *Ich entdeckte einen, und er stand auf dem Kopf.* – Našel jsem jednoho, a on stál na hlavě.

✦ *Und gestern hat es mir dann wirklich gereicht.* – ‚Etwas reicht jemandem‘ znamená ‚jemand hat von etwas genug‘ – někdo má něčeho dost. Alternativně by se mohlo formulovat: *Und gestern hatte ich dann wirklich genug.* – A včera jsem toho měl opravdu dost.

Wachtmeister Schnalle hatte Glück. Frau Moosblum, Frau Nitschke und Herr Sawatzki waren zu Hause, so dass er sie gleich befragen konnte. Nur die Krügers traf er zunächst nicht an. Zwei Tage später konnte er aber auch mit ihnen über das Vorgefallene sprechen.

Schnalles Ermittlungen führten zwar nicht zur Aufdeckung des Täters. Dennoch waren sie recht erfolgreich. Immerhin kam es danach zu keinen weiteren Beschmutzungs-Aktionen. Offenbar hatte der Täter kalte Füße bekommen. Die nachbarschaftlichen Beziehungen in der Sautergasse 11 blieben allerdings auch nach diesen Ermittlungen sehr angespannt, ja zerrüttet. Manche Probleme kann eben nicht einmal die Polizei lösen.

Textverstehen:

1. Worüber wurde Wachtmeister Schnalle von seinem Kollegen Kranz informiert?
2. Warum ärgerte sich Schnalle über die Mitteilung von Kranz?
3. Welchen Charakter hat Herr Stiepke?
4. Was verlangt Herr Stiepke von Wachtmeister Schnalle?
5. Wie sind die nachbarschaftlichen Verhältnisse in dem Haus in der Sautergasse 11?
6. Aus welchen Gründen haben sich die Beziehungen in diesem Haus verschlechtert?
7. Waren die Ermittlungen von Wachtmeister Schnalle erfolgreich?
8. Führten Schnalles Ermittlungen auch zu einer Verbesserung der nachbarschaftlichen Verhältnisse?

Rätselfrage zum Text:

Wachtmeister Schnalle ermittelt in dieser Geschichte im Fall einer ‚böswilligen Beschmutzung‘. Aber was für Gegenstände wurden hier eigentlich beschmutzt?

- ★ *Offenbar hatte der Täter kalte Füße bekommen.* – ‚kalte Füße bekommen/kriegen‘ je hovorový obrat s významem ‚Angst bekommen‘ (dostat strach), ‚unsicher werden‘ (znejistět). Tento obrat se hodí do ‚mluvy zločinců‘.
- ★ *konnte er ... über das Vorgefallene sprechen.* – Participium II může být použito jako podstatné jméno, jež vyjadřuje výsledek nějakého jednání: *das Vorgefallene* = dasjenige, was vorgefallen war (to, co se událo).

Strážmistr Schnalle měl štěstí. Paní Moosblumová, paní Nitschkeová a pan Sawatzki byli doma, takže je mohl hned vyslechnout. Jen Krügerovi nejdříve nebyli doma. O dva dny později mohl hovořit o události i s nimi.

Vyšetřování Schnalleho nevedla sice k odhalení pachatele. Přesto byla docela úspěšná. Přínejméním již potom nedošlo k dalším ‚pošpiňováním‘ akcím. Zřejmě se pachatel zalekl. Sousedské vztahy na Sautergasse 11 zůstaly ovšem i po těchto vyšetřováních velmi napjaté, ba rozvrácené. Některé problémy nemůže vyřešit ani policie.

Porozumění textu:

1. O čem byl strážník Schnalle svým kolegou Kranzem informován?
2. Proč se zlobil Schnalle kvůli Kranzovu sdělení?
3. Jakou povahu má pan Stiepke?
4. Co požaduje pan Stiepke po strážníkovi Schnalloví?
5. Jaké jsou sousedské poměry v domě na Sautergasse 11?
6. Z jakého důvodu se vztahy v tomto domě zhoršily?
7. Byla zjištěna strážníka Schnalleho úspěšná?
8. Vedlo Schnalleho vyšetřování také ke zlepšení sousedských vztahů?

Hádanka k textu:

Strážmistr Schnalle vyšetřuje v tomto příběhu případ ‚zlovolného pošpiňování‘. Ale jaké předměty zde byly vlastně pošpiňeny?

- ✦ *Die Beziehungen blieben sehr angespannt, ja zerrüttet.* – Částice *ja* se může použít, když za adjektivem nebo adverbium stojí ještě silnější adjektivum/adverbium k zesílení výpovědi. V češtině se zde používá *ba*.
- ✦ *Manche Probleme kann eben nicht einmal die Polizei lösen.* – Částice *eben* signalizuje, že zjištění popisuje nezměnitelnou skutečnost. V české hovorové řeči odpovídá částici *holt*. V tomto kontextu by se také mohlo použít *prostě*.

»Das ist sehr hilfreich, dass Sie sich gleich an uns gewandt haben«, sagte Frau Jeschke lobend zu Herrn Breuer. »Könnten Sie mir bitte erzählen, was Sie beobachtet haben?«

[Ein braver Bürger (str. 6)]

»Was soll die Frage?!« Stiepke ging weiter auf Schnalle zu und bäumte sich wie ein strenger Lehrer über diesem auf. »Ist Sachbeschädigung etwa keine Angelegenheit für die Polizei?!«
[*Der Krieg in der Sautergasse II* (str. 12)]

3. Die entführten Echsen

I.

Eugen Jäger, Kommissar bei der Kölner Polizei, stand vor dem Haus seines früheren Schulkameraden, des Weinhändlers Rudolf Schleich, und drückte auf den Klingelknopf. Es ertönte die ihm bestens bekannte *Big Ben*-Melodie. Doch war diese erst zur Hälfte verklungen, als die Tür bereits von dem Weinhändler aufgerissen wurde. Schleich war ein großgewachsener, nicht gerade schlanker Mann Anfang 50, ein Mensch, den man durchaus als stattliche Erscheinung bezeichnen konnte. Heute jedoch war er blass, verschwitzt und gebeugt. Er musste einen schweren Schock erlitten haben. Mit erregter Stimme flüsterte er: »Endlich! Ich sitze hier wie auf glühenden Kohlen! Komm herein.«

»Ich bin gekommen, so schnell ich konnte«, entgegnete Jäger, während er ins Haus trat. »Aber ich konnte ja nicht einfach Sven auf der Kirmes zurücklassen. Erst mal musste ich ihn nach Hause bringen.«

»Ja, ich verstehe. Und ich entschuldige mich auch sehr dafür, dass ich dein Familienleben am Samstag störe. Aber du musst mir helfen!«

»Was ist denn passiert?«

Schleich hob verzweifelt die Hände und hielt für einige Sekunden den Atem an, ehe es aus ihm hervorbrach: »Sie sind entführt worden!!«

»Wer?«

»Franz und Luise!«

»Heißen so nicht deine beiden komischen Echsen?«

✦ *Es ertönte die ihm bestens bekannte Big Ben-Melodie.* – Aby sevrěněji vyjádřila vztažnou větu, používá němčina často participiální konstrukce:

die ihm bestens bekannte Big Ben-Melodie – *die Big Ben-Melodie, die ihm bestens bekannt war*

der seit Wochen verschwundene Pudel – *der Pudel, der seit Wochen verschwunden ist/war* – před týdný zmizelý pudl – pudl, který už před týdný zmizel.

✦ *Ich sitze hier wie auf glühenden Kohlen!* – Obrat ‚wie auf glühenden Kohlen sitzen‘ vyjadřuje, že někdo je při čekání velmi nervózní.

3. Unesené ještěrky

I.

Eugen Jäger, komisař u kolínské policie, stál před domem svého někdejšího spolužáka, obchodníka s vínem Rudolfa Schleicha, a stlačil knoflík zvonku. Zazněla mu velice známá melodie *Big Bena*. Ale sotva zazněla její polovina, obchodník s vínem prudce otevřel dveře. Schleich byl vzrostlý, ne právě štíhlý muž na počátku padesátky, člověk, kterého bylo možné označit klidně jako statný zjev. Avšak dnes byl bleďý, zpacený a shrbený. Musel prodělat těžký šok. Vzrušeným hlasem šeptal: »Konečně! Sedím zde jak na žhavém uhlí! Pojď dovnitř!«

»Přijel jsem tak rychle, jak jsem jen mohl,« odvětil Jäger, zatím co vcházel do domu. »Ale já jsem ovšem nemohl prostě nechat Svena na pouti. Nejdříve jsem ho musel dovést domů.«

»Ano, chápu. Velmi se omlouvám za to, že ruším v sobotu tvůj rodinný život. Ale musíš mi pomoci!«

»Copak se stalo?«

Sleisch zvedl zoufale ruce a zadržel na několik vteřin dech, než ze sebe vyrazil: »Byli uneseni!«

»Kdo?«

»Franz a Luisa!«

»Nejmenují se tak tvoje dvě podivné ještěrky?«

✦ *Er musste einen schweren Schock erlitten haben.* – Sloveso *müssen* může být použito i v modálním smyslu, abychom vyjádřili jistý důsledek – *jisté*:

Er musste einen schweren Schock erlitten haben. = „Es war offensichtlich, dass er einen schweren Schock erlitten hatte.“ – Bylo zřejmé (jisté), že utrpěl těžký šok.

✦ *Aber ich konnte ja nicht einfach Sven auf der Kirmes zurücklassen.* – Častice *ja* označuje zde popisovaný stav věci jako samozřejmý nebo evidentní.

Trotz seiner Verzweiflung war Schleich feinfühlig genug, um diese abfällige Bemerkung über seine Lieblingstiere übel zu nehmen. »Die von dir so genannten ‚komischen Echsen‘ sind australische *Tannenzapfenechsen, lateinisch *Tiliqua rugosa*. Sie sind leicht zu zähmen, sehr lernfähig und ein wahrer Schatz für jeden Terrarianer!«

»Entschuldigung, ich wollte deine Schützlinge nicht beleidigen. Aber wir sollten erst einmal klarstellen, worum es hier geht. Deine Echsen sind Tiere und somit vor dem Gesetz Sachen. Man kann aber keine Sachen entführen, sondern nur Personen. Also sind deine Tiere nicht entführt worden, sondern gestohlen.«

»Aber sie gehören doch zu meiner Familie!«

»Nun gut. Wir wollen uns hier nicht über Formulierungen streiten. Habe ich dich also richtig verstanden, dass deine Echsen gestohlen worden sind?«

»Ja, natürlich!«

»Kannst du mir Genaueres berichten? Unter welchen Umständen wurden sie gestohlen? Wann hast du den Verlust bemerkt?«

»Heute morgen. Und gestohlen wurden sie gestern. – Natürlich hier aus dem Haus. – Vielleicht auch heute. – Wie soll ich das auch so genau wissen, wo doch der Vereinsabend...«

»Ich schlage vor, du machst uns jetzt erst einmal einen Kaffee, dann gehen wir ins Wohnzimmer, und du erzählst mir die Geschichte von Anfang an.«

Schleich nickte und ging wortlos in die Küche.

✦ *Tannenzapfenechse*, australská ještěrka ‚scink uťatý‘ má podobu jedlové šišky; složený německý výraz popisující tuto vlastnost vede u komisaře ke zkomoleninám: »ještěrka šiškovitá«, »ještěrka jedlová«. České zoologické pojmenování vychází z toho, že tělo scinka je jakoby ‚uťaté‘, nemá pozvolna se zužující ocas, běžný u ještěrek.

✦ *Aber sie gehören doch zu meiner Familie!* – Spojka *aber* označuje jistý protiklad k dříve řečenému. Tuto funkci má také částice *doch*, přičemž *doch* současně také naznačuje, že obsah výpovědi je posluchači znám nebo by měl být znám. Jak ukazuje tento příklad, mohou obě slova vystupovat spolu v ‚protikladných výpovědích‘.

Přes své zoufalství byl Schleich dosti jemnocitný, aby se touto znevažující poznámkou o svých milovaných zvířátkách urazil. »Ty ‚podivné ještěrky‘, jak je nazýváš, jsou australští *scinkové uťatí, latinsky *Tiliqua rugosa*. Dají se lehce ochočit, jsou velmi učenliví a pravý poklad každého teraristy.«

»Promiň, nechtěl jsem tvé chráněnce urazit. Ale měli bychom nejdříve objasnit, o co se zde jedná. Tvoje ještěrky jsou zvířata, a proto před zákonem věci. Věci ale nelze unést, nýbrž jen osoby. Tedy tvoje zvířata nebyla unesena, nýbrž ukradena.«

»Patří ale přece do mé rodiny!«

»No dobrá. Nebudeme se zde přit o formulace. Pochopil jsem tedy správně, že ti ještěrky byly ukradeny?«

»Ano, ovšem!«

»Můžeš mi sdělit něco přesnějšiho? Za jakých okolností byly ukradeny? Kdy jsi upozoroval ztrátu?«

»Dnes ráno. A ukradeny mi byly včera. – Ovšem zde z domu. – Snad také dnes. – Jak to mám tak přesně vědět, když večírek spolku...«

»Navrhuji, abys nám nyní napřed uvařil kávu, pak půjdeme do obývacího pokoje a ty mi ten příběh povíš od začátku.«

Schleich příkývl a šel beze slova do kuchyně.

✦ *Wir wollen uns hier nicht über Formulierungen streiten.* – Konstrukcí *wir wollen (doch) nicht...* se může vyzývat k zanechání jednání, přičemž tato výzva se vztahuje i na mluvčího.

✦ *Wie soll ich das auch so genau wissen, wo doch der Vereinsabend...* – Otázku typu ‚Wie X, wo doch Y?‘ je třeba chápat rétoricky a má vyjádřit, že X kvůli Y není možné:

Wie soll ich (denn) das Auto reparieren, wo ich doch kein Werkzeug habe? – Jakkak mám opravit to auto, když přece nemám žádné nářadí?

✦ *Ich schlage vor, du machst uns jetzt erst einmal einen Kaffee.* – Konstrukce *Ich schlage vor* + následná věta s přímým pořádkem slov se často používá k předložení návrhu:

Ich schlage vor, wir gehen heute Abend ins Kino. – Navrhuji, abychom šli dnes večer do kina.

Wenig später saßen Jäger und Schleich mit ihren dampfenden Kaffeetassen im Wohnzimmer. Die Kaffeekochpause hatte sich als nützlich erwiesen – jedenfalls zum Teil. Schleich hatte während des Kochens seine Gedanken geordnet und war nun in der Lage, in verständlicher Weise über das Geschehene zu berichten. Allerdings hatte er in seiner Aufgeregtheit nur zwei Löffel Kaffee in die Maschine gegeben, so dass das Getränk, das beide nun in ihren Tassen hatten, nur ein bräunlich gefärbtes heißes Wasser darstellte. Dies fiel Schleich jedoch gar nicht auf, da er über seiner Schilderung ganz das Trinken vergaß. Und Jäger verkniff sich natürlich jede Kritik.

»Jeden ersten Freitag im Monat veranstaltet unser Terraristik-Verein ein Mitgliedertreffen, und zwar in der Gaststätte ‚Zum roten Adler‘ am Friesenplatz. Die kennst du doch?«

»Ja.«

»Bei jedem Treffen gibt es einen Fachvortrag. Diesmal sprach unser Mitglied Peter Schnitzler über die Aufzucht junger Phelsumen, das sind Taggeckos aus Madagaskar... Aber das gehört wohl nicht hierher. – Zugleich gibt es bei jedem Treffen eine Börse, auf welcher unsere Mitglieder ihre Nachzuchten verkaufen oder tauschen können. Und außerdem wird natürlich eifrig geplaudert und getrunken, immer bis zum späten Abend – oder auch bis zum Morgen...«

»Und wie lange habt ihr es gestern ausgehalten?«

»Ich war unter den letzten Gästen. Gegen halb zwei Uhr morgens habe ich die Kneipe verlassen.«

»Alle Achtung! Ganz schöne Kondition! Machst du das öfters?«

»Sonst nicht, aber bei den Vereinstreffen bleibe ich fast immer lange. Man hat ja sonst so wenig Gelegenheit, mit Gleichgesinnten zu plaudern.«

»Und was ist dann passiert?«

✦ *Kaffeekochpause* – V němčině existuje mnoho kompozit. To platí pro běžně lexikalizovaná slova jako *Autobahn*, *Wasserleitung*, *Haltestelle* (dálnice, vodovod, zastávka), ale snadno se dají tvořit i nová kompozita. Platí to i pro příklad *Kaffeekochpause* = ‚Pause zum Kaffeekochen‘ – přestávka k vaření kávy. Podobné příklady: *Märchenerzählabend* = ‚Abend zum Märchenerzählen‘ (večer vyprávění pohádek); *Briefschreibkurs* = ‚Kurs zum Briefschreiben‘ (kurs psaní dopisů).

O chvíli později seděli Schleich a Jäger se svými kouřícími se šálky kávy v obyvacím pokoji. Přestávka na vaření kávy se ukázala jako užitečná – alespoň částečně. Schleich si během vaření kávy uspořádal své myšlenky a byl nyní schopen srozumitelným způsobem vyprávět o tom, co se stalo. Ovšem kvůli svému rozrušení dal do přístroje jen dvě lžičky kávy, takže ten nápoj, který měli oba ve svých šálcích, představoval jen hnědě zbarvenou horkou vodu. Toho si však Schleich vůbec nevšiml, protože při svém líčení úplně na pití zapomněl. A Jäger se vzdal ovšem každé kritiky.

»Každý první pátek v měsíci pořádá náš teraristický spolek setkání členů, a to v hospodě U Červeného orla na Friesenském náměstí. Znáš ji přece?«

»Ano.«

»Při každém setkání je odborná přednáška. Tentokrát hovořil člen Peter Schnitzler o chovu mladých fělsům, to jsou denní gekoni z Madagaskaru... Ale to asi sem nepatří. – Současně při každém setkání je burza, na níž naši členové mohou prodávat nebo vyměňovat své odchovy. A kromě toho se samozřejmě hodně povídá a pije, vždy až do pozdního večera – nebo až do rána...«

»A jak dlouho jste to vydrželi včera?«

»Byl jsem mezi posledními hosty. Kolem půl druhé ráno jsem z hospody odešel.«

»Máš mé uznání! Docela dobrá kondice! Děláš to častěji?«

»Ani ne, ale při spolkovém setkání zůstávám skoro vždy dlouho. Vždyť člověk má jinak tak málo příležitostí popovídat si se stejně smýšlejícími.«

»A co se stalo pak?«

✦ *...da er über seiner Schilderung ganz das Trinken vergaß.* – Obrat ‚etwas über X vergessen‘ znamená, že činnost X zaměstnává osobu tak, že kvůli tomu na něco zapomíná.. Zde řídí předložka *über* dativ.

✦ *Jäger verkniff sich natürlich jede Kritik.* – ‚sich etwas verkneifen‘ znamená ‚něco otevřeně neříct‘.

✦ *die Gaststätte / die Kneipe.* – Tato slova jsou synonyma, liší se stylistickou hodnotou. *Gaststätte* je spisovně, *Kneipe* hovorově.

✦ *Alle Achtung!* – Tímto zvoláním se vyjadřuje uznání nebo obdiv. Zvolání s podobnou funkcí jsou: *Mein Kompliment/ Hut ab!* – Má poklona! Smekám!

»Ich bin mit einem Taxi nach Hause gefahren und habe mich gleich schlafen gelegt. Ich hatte recht viel Bier und Korn getrunken, und so schlief ich lange und tief. Gegen 9:30 Uhr bin ich aufgestanden. Ich habe mich gewaschen und dann in der Küche gefrühstückt. Danach bin ich in mein Terrarienzimmer gegangen.«

Herr Schleich hatte in seinem Haus ein eigenes Zimmer für seine Terrarientiere eingerichtet, in welchem er zahlreiche Echsen und Schlangen hielt, die er mit väterlicher Fürsorge pflegte. Da er Junggeselle war, konnte er sich diesen kostspieligen und zeitaufwändigen Luxus leisten.

»Und was ist dann passiert?«, fragte Kommissar Jäger.

»Als ich das Terrarienzimmer betrat, sah ich gleich, dass die Glastür, die vom Terrarienzimmer zur Gartenterrasse führt, eingeschlagen war. Erst dachte ich, dass vielleicht ein Ball ins Fenster geflogen war, aber es war weder ein Ball noch sonst ein Gegenstand zu sehen. Dann wurde mir klar, dass es Einbrecher gewesen sein könnten, also lief ich durch alle Zimmer des Hauses, um nachzusehen, ob etwas fehlt oder ob Schränke oder Schubladen durchwühlt worden waren. Doch es war alles in Ordnung. Erst dann kam ich auf den Gedanken, dass vielleicht jemand an meinen Tieren interessiert gewesen sein könnte. Auch hier waren aber alle Terrarien verschlossen. Als ich dann aber das Terrarium von Franz und Luise durchsuchte, konnte ich sie nicht finden.« Schleich begann zu schluchzen. »Jemand hat die beiden einfach aus ihren Verstecken entführt!«

Jäger legte den Arm um die Schulter seines Freundes. »Glaubst du das wirklich? Warum sollte denn jemand deine Echsen entführen?«

Schleich blickte seinem Freund verwundert in die Augen. »Was für eine Frage! Weil sie verdammt wertvoll sind! Ausgewachsene Exemplare der *Tiliqua rugosa* bringen auf dem europäischen Markt zur Zeit rund 4000 Euro das Stück!«

»Beide zusammen sind also rund 8000 Euro wert? Warum sind die denn so teuer? Sind sie denn so selten?«

✦ *Ich hatte recht viel Bier und Korn getrunken, und so schlief ich lange und tief.* – Korn je označení silné obilní kořalky (žitné). Kombinované pití piva a žitné je v Německu oblíbené.

V souvětí stojí v první části plusquamperfektum (*hatte getrunken*), v druhé préteritum (*schlief*). Plusquamperfektum naznačuje, že jednání popisované v první části předcházelo druhému.

»Jel jsem domů taxíkem a hned jsem se uložil ke spánku. Vypil jsem docela hodně piva a žitné, a proto jsem spal dlouho a hluboce. Kolem půl desáté jsem vstal. Umyl jsem se a pak v kuchyni posnídal. Potom jsem šel do svého pokoje s terárií.«

Pan Schleich měl pro svá terariová zvířata ve svém domě zařízen zvláštní pokoj, ve kterém choval množství ještěrek a hadů, o něž se staral s otcovskou starostlivostí. Protože byl starý mládenec, mohl si dovolit tento nákladný a časově náročný luxus.

»A co se stalo pak?« zeptal se komisař Jäger.

»Když jsem vstoupil do terariového pokoje, viděl jsem hned, že skleněné dveře, které vedou z pokoje s terárií na zahradní terasu, byly rozbité. Myslel jsem, že do okna vletěl míč, ale nebylo vidět ani míč ani jiný předmět. Pak mi bylo jasné, že by to mohli být zloději, běžel jsem tedy přes všechny pokoje v domě, abych se podíval, jestli něco chybí nebo jestli byly prohrabávány skříně a zásuvky. Všechno ale bylo v pořádku. Teprve pak jsem přišel na myšlenku, že by snad někdo mohl mít zájem o má zvířata. I zde byla ale všechna terária uzavřená. Když jsem pak prohledával terárium Franze a Luisy, nemohl jsem je najít.« Schleich začal vzlykat. »Někdo prostě oba unesl z jejich úkrytu!«

Jäger položil paži na ramena svého přítele. »To myslíš opravdu? Proč by měl někdo unášet tvé ještěrky?«

Schleich pohlédl s údivem do očí svého přítele. »Co je to za otázku!? Protože jsou proklatě cenné! Dospělé exempláře *Tiliqua rugosa* vynášejí na evropském trhu v současné době 4.000 eur za kus!«

»Obě tedy mají cenu kolem 8.000 eur? Pročpak jsou tak drahé? Copak jsou tak vzácné?«

✦ ...aber es war weder ein Ball noch sonst ein Gegenstand zu sehen. – Výraz *sonst ein* v druhé části tohoto spojkového spojení by mohlo být nahrazeno i *irgendeiner anderer*:

...aber es war weder ein Ball noch irgendeiner anderer Gegenstand zu sehen.

In dieser Gegend wächst weder Hafer noch sonst eine ander Getreidesorte. – In dieser Gegend wächst weder Hafer noch irgendeine andere Getreidesorte. – V této krajině neroste ani oves ani jiný druh obilí.

✦ *Warum sind die denn so teuer? Sind sie denn so selten?* – Částice *denn* signalizuje u těchto otázek, že vyplývají bezprostředně z aktuální situace. V tomto případě to byla Schleichova poznámka o vysoké ceně ještěrek, která Jägera vyprovokovala k těmto otázkám vyjadřujícím údiv.

»So furchtbar selten oder bedroht sind sie eigentlich gar nicht. Aber sie stammen aus Australien. Du weißt ja, dass man keine Wildtiere aus Australien exportieren darf.«

»Ja natürlich«, entgegnete Jäger rasch, um sich keine Blöße zu geben. Tatsächlich war ihm dies bislang unbekannt gewesen. Im Gegensatz zu Schleich hatte er kein Interesse an exotischen Tieren, und das Hobby seines Freundes war ihm immer sehr sonderbar vorgekommen.

»Und deshalb können nur Nachzuchten der Tannenzapfenechse verkauft werden, doch tauchen diese nur selten im Handel auf. Das Interesse an diesen Tieren ist aber groß. Ich habe ja schon gesagt, warum: Sie sind leicht zu zähmen, intelligent und haben eine recht hohe Lebenserwartung, so etwa 30 Jahre. Franz und Luise sind im besten Alter; sie sind beide neun Jahre.« Schleich schluchzte erneut.

»Warum hast du eigentlich mich angerufen und den Einbruch nicht ganz normal bei der Polizei gemeldet?«, fragte Jäger.

»Wenn ich die Polizei einschalte, dann schickt die sicher gleich wieder Beamte von der Tierschutzbehörde vorbei, und darauf kann ich nun wirklich verzichten!«

»Sind Franz und Luise etwa nicht registriert?«

»Doch, natürlich!«, rief Schleich entrüstet. »Selbstverständlich hat bei mir alles seine Ordnung. Franz und Luise haben ihre Cites-Bescheinigung, wie sich das gehört. Aber trotzdem kann ich diese Tierschutz-Heinis nicht leiden. Sie sind penetrant und ignorant! Stell dir vor, einmal war ein solcher Knilch hier zur Kontrolle, als eines meiner *Pandinus imperator*-Weibchen gerade Junge bekommen hatte...«

»Eines deiner WAS?«

✦ *So furchtbar selten oder bedroht sind sie eigentlich gar nicht.* – Jak v češtině, tak i v němčině se kladou slova *furchtbar/hrozně* nebo *schrecklich/strašně* v hovorové řeči před adjektivum nebo adverbium k zesílení výpovědi:

Der Film war furchtbar/schrecklich spannend! – Ten film byl **hrozně/strašně** napínavý.

V hovorové řeči existuje ještě celá řada dalších slov s touto funkcí, např.:

Der Film war wahnsinnig/extrem spannend! – Ten film byl **šileně/extrémně** napínavý.

✦ *Sie sind beide neun Jahre.* – V hovorové řeči se může v údajích o stáří vynechávat adjektivum *alt*: *Ich bin 33 Jahre (alt)*. – Mám 33 let.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.